

VELICE SPECIÁLNÍ VZTAH ČECHŮ KE KYJEVU: BYLI TO VOJÁCI ZE SVOBODOVY ARMÁDY KTEŘÍ JAKO PRVNÍ OSVOBOZOVALI KYJEV OD NACISTŮ. TEĎ HO OSVOBOZUJE PUTIN

- CZ24 News | 21. března 2022

ČESKO/SLOVENSKO/UKRAJINA: Ke Kyjevu máme jako Čechoslováci mimořádný vztah. Naši vojáci ze Svobodovy armády byli ti, kteří první vstoupili do ukrajinské metropole a osvobozovali ji od nacistů. A vzhledem k tomu, že za první republiky byla Zakarpatská Ukrajina nejen zájmovým, ale doslova naším státním zemím, máme k našemu bývalému východnímu sousedu zcela jiný vztah než ostatní národy. O tom i o zemi plné válek od Mongolů po Rusy, se v rozhovoru pro ParlamentníListy.cz zmiňuje novinářský nestor, autor řady publikací literatury faktu, znalec Ruska a Ukrajiny zvláště, PhDr. Milan Syruček.

Ke Kyjevu máme jako Češi silné vazby i z doby druhé světové války, že?

Někdy ve čtyřiašedesátém roce jsem zašel v Kyjevě do kina. Když jsem vycházel, zastavila mě uvaděčka: „Vy jste Čech?“ Přikývl jsem a tak se zeptala, zda náhodou neznám generála Svobodu. Tou dobou jsem se chystal psát sérii reportáží o válečné cestě našich vojáků z Buzuluku do Prahy a tak jsem chodil do Vojenského historického ústavu, který v té době řídil právě generál Svoboda. „Tak mu vyřidte mé pozdravy, a že nezapomínám. Jmenuji se Ljuda Uvarenko.“ Ani Svoboda nezapomněl, a tak jsem se stal ústním poštákem mezi nimi s různými vzkazy až do doby, než byl v osmašedesátém roce zvolen prezidentem. Za tyto mé služby mi nabídl, že budu prvním novinářem, kterému poskytne jako prezident rozhovor.

I nejmenší finanční příspěvek velice pomáhá! Děkujeme!

CHCI PŘÍSPĚT

Co tak úzce pojilo našeho generála s touto Ukrajinkou? Začnu jejím příběhem. Krátce před začátkem války byla v Leningradě na soustředění nejlepších sovětských gymnastek. Když Němci přepadli SSSR, vydala se do Kyjeva, kde měla svou rodinu. Šla pěšky, vlaky sloužily armádě a nevozily civilisty. Když došla k ukrajinské metropoli, už ji zabrali Němci, a tak zůstala v okolních lesích jako partyzáнка. V listopadu 1943 se fronta přiblížila a v jejím čele se ocitla Svobodova československá brigáda, později armádní sbor. Tak se Ljuda setkala s naším tankem Jánošík, který jel v čele, nasedla si do něj a provedla naše vojáky kolem závodu Bolševik až na břeh Dněpru. Svou rodinu však Ljuda ve městě už nenašla; proto souhlasila s nabídkou, aby vstoupila do naší jednotky. Zprvu jako zdravotní sestra, po bitvě u Bílé Cerkve, kdy si ji blíže všiml generál Svoboda, se stala jeho

asistentkou. Tak došla až do Prahy. Ale generál byl jmenován ministrem, z Moskvy se vrátila jeho rodina a Ljuda se v roce 1947 vrátila zpět do Kyjeva. Nezapomněli však na sebe, a já se stal ústním pošťákem pro jejich vzpomínky.

Ukrajina byla jistě celá staletí místem válek a bojových střetů, že?

Odpověď by si zaslouhovala celou knížku. Ať už se jednalo o válkách těch, kteří ze západu Evropy táhli na Rusko, například Napoleon či Hitler, vždycky jejich válečné výpravy vedly přes Ukrajinu. Dokonce dvakrát – když nastupovali a když ustupovali. Ukrajina měla za druhé světové války největší ztráty jak na lidech, tak na majetku. Také vyhlášení nezávislosti Doněcké a Luhanské republiky, ač jejich území bylo nedílnou součástí ukrajinského státu, se neobešlo bez bojů. Stejně tak krvavé stopy na obyvatelích znamenalo řádění banderovců, či naopak těch 40.000 příslušníků NKVD, kteří se převlékli za banderovce a zabíjeli, aby v obyvatelích vzbudili ještě větší nenávist k banderovcům. A to se nezmiňuji o dávné historii země, o bojích s mongolskou Zlatou hordou, Bátúovcích a jiných dobyvatelích této neustále těžce zkoušené země.

...a nemůžeme nezmínit rusko-ukrajinské vztahy...

K tomuto tématu jsem napsal v roce 2015 knížku *Rusko-ukrajinské vztahy: mýty a skutečnost*, kterou jsem nyní doplnil o nový závěr. Vyšla už v podobě e-knihy v nakladatelství Grada a připravuje se i její knižní vydání. V novém závěru nejen dopisuji to, co se událo od roku 2015 do dneška, ale rovněž se soustřeďuji na to, jak rozdílně líčí tyto vztahy ruští a ukrajínští historici.

Vyslechl jsem si pozorně Putinův hodinový projev v televizi večer před zahájením války. Nemá smysl, abych rozebíral podrobnosti. Putin není vědec, ale politik. A také nevycházel z vědeckých pramenů, ale především z díla Alexandra Solženicyna, bývalého sovětského disidenta a před svou smrtí (2008) jednoho z nejbližších poradců Vladimíra Putina. Solženicyn rovněž nebyl vědcem, ale spisovatelem proslulým svými romány o gulazích. V roce 1998 vydal knihu *Rusko v troskách*, v níž mj. napsal:

„Nechť Bůh požehná Ukrajině její samostatný rozvoj, ale její neodpustitelnou chybou bylo její nepoměrné rozšíření o území, která do Lenina nikdy ukrajinskými nebyla – dvě Doněcké oblasti, celý jižní pás Novoruska (Melitopol-Cherson a Oděsa) a Krym (přijetí chruščovovského daru, přinejmenším zlovolně, zabrání Sevastopolu nehledě na ruské oběti, bylo i podle sovětských právních dokumentů státní zlodějnou). Kolik ruských občanů protrpělo s nelibostí a úžasem tuto násilnou, ničím neoprávněnou a bez nejmenšího protestu, s ochablostí naší tehdejší diplomacie uskutečněnou krádež Krymu během čtyřiaadvaceti hodin. I jeho zradu při každém dalším krymském konfliktu. I bez sebemenších politických kroků nepochopitelné předání Sevastopolu, démantu ruské vojenské slávy. Toto zlodějství udělala naše zvolená moc, ale my, občané, jsme včas neprotestovali. A nyní bude třeba našim nejbližším pokolením se s tím smířit na dlouhou dobu. Krádež Sevastopolu je nízkým zlostným pohrdáním celou ruskou historií 19. a 20. století. Při všech těchto podmínkách Rusko nemůže v žádné formě bez váhání zradit mnohamilionové ruské obyvatelstvo na Ukrajině, zřít se naší jednoty s ním. Ukrajinské mocenské kruhy si zvolily cestu usilovného utlačování ruského jazyka..“

Kdybych k tomuto tématu už více nenapsal, i tento citát vysvětluje, proč se Putin rozhodl právě nyní napravit onu „historickou chybu“, o níž Solženicyn píše, a nečekat, až to vyřeší další pokolení. Tím spíše, že ústavními změnami si Putin zajistil své prezidentské křeslo až do roku 2035.

To připomínám jen proto, abych podtrhl, že co vědci potvrdili svým mnohaletým bádáním, politici mění v jednohodinovém projevu.

Vnucuje se tedy stále silněji otázka, proč se Putin vůbec rozhodl vojensky napadnout svého

pokrevního bratra a proč tak učinil právě nyní? K ochraně Rusů, kteří na Ukrajině žijí? Ale vždyť v drtivé většině ti, kteří na Ukrajině mají za svůj mateřský jazyk ruštinu, nejsou přece Rusové, ale stejně takoví Ukrajinci, jako ti v západní části země, která z řady důvodů je prostě dvojjazyčná.

Tak jaký tak závažný důvod ho vedl k rozhodnutí začít válku o Ukrajinu právě nyní? Podle síly útoku zřejmě Ukrajinu definitivně vymazat z geografické mapy Evropy a učinit z ní součást Ruska, aby se nemohla stát součástí Evropské unie – a nedej bože – případně dokonce NATO. Jinými slovy: aby napříště neměla právo bez jeho svolení samostatně řešit svou budoucnost.

K Ukrajině máte citové i rodinné vazby...

Silně citově prožívám tuto válku, protože mám v Kyjevě nejen mnoho přátel z doby, kdy jsem tam přes dvanáct let pracoval, hledal partnery pro padesát našich firem, spoluzakládal vydavatelství a deník *Dělo* atd., ale protože moje první manželka, která bohužel zemřela, byla Ukrajinkou, a tak mám tam i příbuzné. Naštěstí se všem podařilo z Kyjeva evakuovat a pravděpodobně dorazí v nejbližších dnech, možná hodinách, k nám do bezpečí. A pravděpodobně na dost dlouho.

[ZDROJ](#)